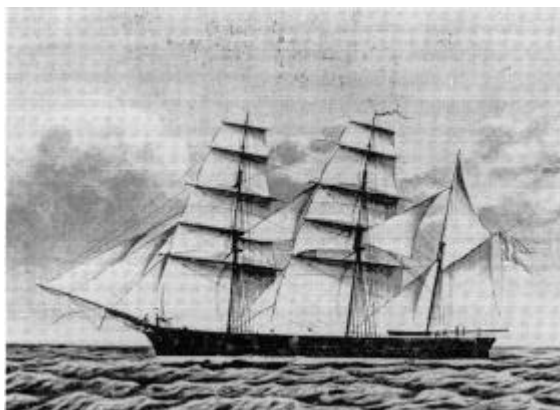

Barken »Sleipner«s forlis ved Klitmøller 1880

Af HENNING SKOV, Viborg

Barken "Sleipner" af Dragør. Efter maleri på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg.

Den 12. november 1880 afsejlede barkskibet "Sleipner" fra Grimsby i England med 480 tons kul med København som bestemmelsessted. Inden afrejsen fra Grimsby havde skibet lækket en del, og besætningen havde derfor nægtet at gå til søs, men ved kaptajnens tilbud om at tage tre mand til ekstrahjælp ved pumpningen lod besætningsmedlemmerne sig overtale til at gå ud. Snart bemærkedes det imidlertid, at "Sleipner" lækkede i tiltagende grad, og mandskabet pumpede uafbrudt på turen over Nordsøen. Efter syv dages rejse, hvor man sejlede om kap med lækagen, som stadig blev større og større, nåede man over under den jyske vestkyst. Om lørdagen den 19. november så folk fra land, at skibet satte kurs mod Klitmøller Strand. Man kunne tydeligt se, at "Sleipner" måtte være meget læk, og man forstod, at skibets kaptajn, trods det stærke bråd på revlerne, som en sidste udvej havde valgt at forsøge at sætte skibet på land.

Dette forsøg endte i en tragedie, og hændelsesforløbet citeres i det følgende fra strandingsprotokollen for Hillerslev-Hundborg herreder.

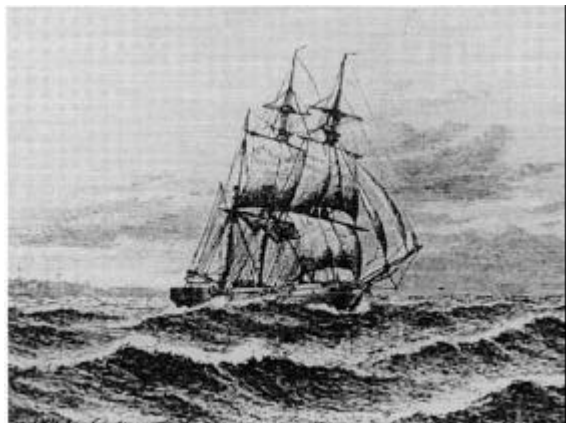
"Aar 1880 den 19. November Kl. 5 Eftermiddag indfandt Politimesteren i Hillerslev-Hundborg Herreder sig med Fuldmægtig C. Asch tilligemed undertegnede Vidner paa Klitmøller mellem Strand i Anledning af en Dags Eftermiddag modtagen Melding om, at et Skib var indstrandet. Ved Politimesterens Ankomst var Skibet aldeles sønderslaaet og Mandskabet druknet. Fremstod Strandfoged O. Hausgaard af Klitmøller, der forklarede, at Kl. c. 12 i Middags befandt han sig paa Stranden og saae et tremastet Barkskib komme nordfra langs Land med Nødflag, der bestod af et dansk Splitflag. Skibet holdt Cours langs med den yderste Revle og strandede paa den nordre Side af Ørhage Kl. 12. Samtidig med at Skibet strandede, var Redningsmandskabet, der ogsaa havde observeret Strandingen, i Bevægelse med Raketapparatet. Comparenten fik det Indtryk, at Skibet efter den Cours det styrede, vilde paa Land. Som bemærket stødte Skibet Kl. c. 12, og strax efter mødte Raketapparatet paa Stranden. Der blev først udkastet en Raket, der ikke duede, da den

faldt kort uden for Land, derefter affyredes en Raket til, der gik den almindelige Længde dog uden at naa Skibet, der stod langt uden for Revlen, antagelig c. 400 Favne fra Land. Imidlertid kom Redningsbaaden tilstede, som blev sat i Vandet, og der giordes 2 Forsøg paa at ro den frem til Strandingen, uden at dette lykkedes, idet Mandskabet ikke kunde ro Baaden over Revlen. Efter Comparentens personlige Meening, har Mandskabet ikke Tillid til Baaden, som efter Comparentens hans Dom er altfor stor og uhensigtsmæssig. Efter Comparentens Meening, var det umuligt for Mandskabet at ro Baaden over Revlen.

Da det viste sig, at Klitmøller Redningsbaad ikke kunde gaa derud, blev der strax sendt ridende Expres efter Hansted Redningsbaad. Imidlertid blev Tiden afbenyttet til at affyre, saavidt Comparenten erindrer, 3 Raketter, uden at det lykkedes at naa Skibet, som stadig blev overskyttet af Søen. Da den sidste Raket gik saa langt, som en Raket kan naa, kun gik godt Halvvejen til Skibet, blev der ikke affyret flere Raketter. Nu begyndte Mandskabet Een efter Een at falde i Søen med Takellagen, der gik overbord, og der gik derfor en Deel Folk ud paa Ørhagen, hvorhen Strøm og Sø førte, og de saa navnlig der, Comparenten var nemlig ogsaa gaaet derud, 1 Mand komme drivende paa et Stykke Vrag c. 50 Favne fra Land. De Tilstedeværende tog da en mindre Fiskerbaad og roede ud indenfor Revlen, men da var den ovenfor omtalte Mand allerede borte. De blev da liggende derude, indtil de af Strøm og Vind bleve tvungne til at gaa iland for om nogen Andre skulde blive drevet henad men saa ingen siden.

Forinden Hansted Redningsbaad kunde komme til Stedet, var Skibet aldeles sønderslaaet, og Mandskabet faldt i Søen, hvorfor der afgik Contraordre til denne Baad. Saavidt Comparenten kunde see, var der paa det indstrandede skib 14 Mand, der alle druknede, da Skibet sønderlodes. Kl. var c. 4, da Skibet var sønderslaaet. C. 2 Timer efter Grundstødningen, gik den eene Mast overbord, og ca. 1 Time derefter den anden Mast og ½ Timestid derefter den 3die Mast, og strax efter skiltes Skibet ad.

Efter Comparentens Meening har Redningsmandskabet gjort, hvad det kunde og opfyldt deres Pligt, men Comparenten maa gjentage, at det er en uheldig Redningsbaad.

Barken "Sleipner" står ud på sin sidste rejse fra Grimsby 12. november 1880. Efter maleri af Vilhelm Bille.

Da Skibet strandede, var Vinden Nordøst langs Landet og frisk Kuling, men Vinden tog stadig til og Søen ligesaa. Baadene paa Skibet benyttede Mandskabet slet ikke, og de gik tabt længe før Skibet skiltes ad. Efter at Skibet var ituslaaet, blev der opbjerget, hvad der kom iland og deriblandt en Logbog, der viser, at det strandede Skib har været Barken Sleipner af Kjøbenhavn, ført af Capt. H. E. Møller. Med Politimesteren var mødt paa Stedet Toldinspektør Falck og Strandingscommissionær Consul Bendixen. Paa Strandingsstedet var tilstede Forbjerger Strandkontrollør Skak af Klitmøller, der meddelte, at til at opbjerger det ilanddrevne Vrag var benyttet følgende Bjergere:

1. Peder Svendsen Frost
2. Jesper Andersen
3. Jens Bro
4. Anders Chr. Andersen
5. Chr. Pedersen Frost
6. Niels Christensen
7. Peder Mortensen
8. Jens Hyldgaard
9. Peder Chr. Mortensen
10. Mads Christensen

11. Jens Chr. Brandi
12. P. Brandi
13. Jens Chr. Svendsen
14. Ole Christensen
15. Villads Jensen
16. Peder Holler
17. Niels Chr. Poulsen
18. Chr. Bolesen
19. O. Hausgaard
20. O. C. Vegeberg

Det Ilandbjergede bestaar af

1. En Mængde Vrag
2. 1 Skibsbaad
3. 1 Pram
4. 2 Stk. Fajance
5. 3 Vandfade
6. 4 Kander og 3 Redningsbøjer
7. 1 Blikdunk med Petroleum
8. 1 Blikdunk med Tjære
9. ½ Tønde med Tjære

Som Vagter ansettes Strandfogederne O. Hausgaard og O. C. Vegeberg. Mødte derefter Strandfoged P. Frost i Klitmøller, Opsynsmand ved Redningsstationen i Klitmøller, der forklarede, at da han i Middags Kl. 12 fik Melding om den indtrufne Stranding, begav han sig strax til Stranden, hvor Skibet da endnu ikke var stødt, og strax efter ankom Raketapparatet. Der affyredes strax 2 Raketter, hvoraf den ene gik 40 Favne og den anden 60 Favne men uden at naa Skibet, der stod mellem 3 a 400 Favne fra Land. Redningsbaaden var strax ankommen til Havet, blev sat i Vandet og roede ad Skibet til men kom ikke længere end til Revlen, som Mandskabet ikke kunde ro over. Baaden blev derefter, da den af Strømmen var ført sydpaa, trukket længere nordpaa og gik igjen ud men drev sønder for Skibet, uden at Mandskabet var istand til at ro baaden over Revlen. Da baaden var kommen sønden for Skibet, blev den landsat, og der gjordes ikke flere Forsøg med Baaden, da det var antageligt, at intet heldigt Resultat kunde opnaaes. Da det viste sig, at intet heldigt Resultat kunde opnaaes med Redningsbaaden, sendtes Bud med ridende Expres til Hanstholm, da det var muligt, naar de gik ud længere nordpå, at de kunde naa Skibet, og

Døde			Wounded.		
No.	Forename	Age	Forename	Age	Remarks
1	John	25	John	25	
2	John	25	John	25	
3	John	25	John	25	
4	John	25	John	25	
5	John	25	John	25	
6	John	25	John	25	
7	John	25	John	25	
8	John	25	John	25	
9	John	25	John	25	
10	John	25	John	25	
11	John	25	John	25	
12	John	25	John	25	
13	John	25	John	25	
14	John	25	John	25	
15	John	25	John	25	
16	John	25	John	25	
17	John	25	John	25	
18	John	25	John	25	
19	John	25	John	25	
20	John	25	John	25	

imidlertid affyredes endnu 3 Raketter, som alle gik godt men ikke kunde naa Skibet, da dette laa for langt fra land. Da den sidste Raket var affyret, var Skibet omtrent splintret og næsten hele besætningen druknet, og da de saa, at der ikke kunde opnaaes Forbindelse med Raketapparatet, affyredes ikke flere Raketter.

Da Mandskabet paa Redningsbaaden i Hansted fra Fyrtaarnet saa, at hele Skibet var skilt ad, satte de ikke deres Baad i Søen.

Efter Componentens Meening har hele Redningsmandskabet opfyldt deres Pligt. Bjergningsforretningen blev derefter udført”.

C. Asch Fm.

Vidner

O. Hausgaard P. Frost

Fredag den 27. maj 1881 bragte Thisted Amtsavis følgende: ”I forgaars reistes paa Klitmøller Kirkegaard en Stendysse paa den store Fællesgrav, som gemmer Ligene af Barkskipet ”Sleipner”s druknede Mandskab. I Stendyssens indmurede en hvid Metalplade, hvorpaa der med ophøiede sortmalede Bogstaver findes følgende Indskrift:

Minde over Barkskipet ”Sleipner”s 13 Mands Besætning, der tilsatte Livet paa Klitmøller Strand den 19de November 1880.

Kapt. Harald Emil Møller
Jens Petersen Magleby
Jonas Johannesen
Mathias Svensson

Mindestenen på Klitmøller Kirkegård over de 13 druknede søfolk fra barken ”Sleipner”.

Joh. Fred. Frederikson
Johan Gustafson
Olaf Olsson

Louis Carl Alex. Petersen
Berginius Ferd. Theodor Hansen
Carl Vilh. Lorentz Lindstrøm
Johs. Alex. Weismann
og to ubekjendte Englændere.

Paa Dækket stod de Mand ved Mand
Og bied paa Redning fra Land
Nu ligge de i Graven her
Som tykte sig Frelsen saa nær
Det haab alene vil aldrig glippe
Som bygge fast paa den rette Klippe
Ps. 18, V. 32
Fred med dette Støv”

Tragedien gjorde et dybt indtryk på befolkningen langs Vestkysten, hvilket bl.a. afspejles i et digt af ukendt forfatter. Det dukkede frem på et gulnet stykke papir, der var dateret Klitmøller den 15. juni 1894, altså næsten fjorten år efter forliset. Digtet bar titlen ”en sørgelig sang” og skal citeres i det følgende:

”Fra Grimsby stod der i Novembertaagen
de kjække Sømand i det mørke Skib.
Nu over deres Grav sig svinger Maagen
med Sørgesang om deres tabte Liv

De saa, at Skibet var en Druknekiste,
de nægted’ alle at gaa ud igen.
Det var ej Frygt, men Resultatet viste,
at det var Sandhed af de brave Mænd.

Tre Mand blev hyret til de raadne Stumper,
de skulde føres hjem til København,
de maatte Dag og Nat slaa løs paa Pumper
og sejled dog ind i Dødens Favn.

Thi da først Stormen kom, Klitmøller naaede
de til, paa Revlen stod de hurtig fast,
da vidste de ej Bod derpaa at raade,
da var det mangen Sømands Hjerte brast.

Fra Land man saa det, alt blev gjort for Skibet
forgæves, at der stod de tretten Mand,
de raabte Hjælp, de værgede for Livet,
saa nær ved Fædrelandets kjendte Strand.

Tilsidst da Storm og Regn og Søens Fraade
det raadne Skib med Dødens Vagt omgav,
da skildtes Skuden, der var ingen Naade,
de tretten Mand sank i den vaade Grav.

KILDER:
Strandingsprotokol for Hillerslev-Hundborg herreder
U377-1906 (B 33D-5214)
Landsarkivet, Viborg.
Kirkebog for Vester Vandet sogn 1858-81 (C 103-6)
Landsarkivet, Viborg.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy, Mors og Vester Hanherred 1984, side 12-20).